

11. desember 1940.

N.S. har innledet en skjerpet kamp mot den motstand som reiser seg mot Quislingstyret. I løpet av de siste 8 - 10 dager er det foretatt en rekke arrestasjoner. Det gjelder Høyesterettsdommer Emil Stang formannen i Arbeiderpartiets stortingsgruppe, Alfred Madsen, redaktør Bühring Dehli, advokat Sjåstad, journalist Pér Monsen, direktør Sverre Gann og restauratør Hartmann.

I Bergen er samorganisasjonens formann og 5 eller 6 andre arrestert. I Skien er redaktør Henry Harm arrestert. Harm ble arrestert for en petitnotis om kongelosjen i Nationalteatret. Notisen stod i avisa for lang tid tilbake.

I slutten av forrige uke ble 16 medlemmer av Oslo formannskap og bystyre arrestert. Innenriksdepartementet har sendt ut en offisiell melding om de 16 er avsatt, men det som ikke ble nevnt i meldingen var at de var arrestert, og at det er avgjort fengslinskjennelse over dem til 3. januar 1941. De fleste av de arresterte sitter i fengslet i Åkebergveien i Oslo, da fengslet i Møllergaten 19 er overfylt fra før. Det er de norske nazimyndigheter som har foretatt denne aksjon og grunnen er den at de 16 som alle var medlemmer av den tidligere arbeiderpartiets gruppe i formannskapet hadde undertegnet og sendt inn til formannskapet et forslag om at formannskapet skulle avvise kravet fra N.S. om at formannskapet skulle arbeide etter N.S. retningslinjer, under henvisning til at de var valgt av byens borgere på et ganske annet grunnlag. Arrestasjonen ble foretatt før dette forslag kunde sluttbehandles av formannskapet. Blandt de arresterte er tre damer, fru Rachel Grepp, fru Sigrid Syversen og fru Thora Pettersen. Blandt de øvrige er professor Birger Bergersen, sekretær Arnfin Vik, sekretær Rolf Hofmo, journalist E.O. Solbakken, driftsbestyrer Thor Jørgensen, og en rekke andre kjente medlemmer av formannskapet.

Det har i den siste tiden forekommet flere alvorlige begivenheter ved skolene i Oslo. Vørst har det vært ved Oslo kommunale handelsgymnasium. Her var to elever blitt tildelt parade for forseelser mot skolens reglement. Den ene elev tok sin parade, den annen, en hirdmann møtte ikke til parade og bare lo hånlig, da han ble tilsnakket. Et par tre dager etter-på kom hirdmannen tilbake til skolen med hirden, som gikk løs på skolens lærere og rektor. Skolens elever så en stund på det rå overfallet på lærerne, men da de skjønte at lærerne holdt på å bli slått fordervet grep de inn, og det kom nå til et regulært slagsmål mellom elevene og hirden, som var bevebnet med køller.

Politiet var blitt tilkalt, men de fem seks politimenn som først kom tilstede hadde ikke fått ordentlig beskjed, og da de utenfor handelsgymnasiets lokale ble møtt av en ganske stor folkemasse som hadde samlet seg, grep de inn overfor denne og drev den tilbake. Først da en annen politiavdeling under ledelse av politifullmektig Schønning, som hadde fått melding om overfallet, kom tilstede og grep inn ble hirdens voldsferd stanset.

Både rektor og flere andre av skolens lærere var så mishandlet at skolen måtte lukke i flere dager.

Nå er skolen forsyt med politivakt. Overfallet slåss i Fritt Folks tillegg "Hirdmannen" opp som en stor bedrift. Under titelen: Denne gang har knyttneven talt- heter det bl. a.

"Også disse liberalistene på en av byens skoler har i disse dager fått et slag som traff godt. Den hårde arbeiderneven har talt. Og vi advarer. Blir det ny terror kommer vi igjen, og det ved minste foranledning".

Også på byens andre skoler har hirdens opptræden voldt de største vanskeligheter for skolens arbeid. Stemningen blandt lærerperso- alet er nå slik at enten må hirdens innblanding i skolen opphøre eller eller også må undervisningen opphøre.

Kirkedepartementets chef kst. Schancke, har sendt endel rundskriv til skolene med bestemmelser som griper dypt og alvorlig inn i skolens arbeid. Ett av dem bestemmer at det skal holdes propaganda- møter for N.S. som et ledd i skolens arbeid. Talerne ved disse møter skal utpekes av N.S. propagandaavdeling. Mot dette har skolens folk reagert meget kraftig. Rektorkolleget ved Oslo høyere skoler har sendt departementet en skrivelse, som slutter med å si at de under enhver omstendighet ikke finner det forsvarlig at de påtenkte møter avholdes. I skrivelsen heter det bl.a.: "Vi anser tvungne propagandamøter for meget uheldige fordi de strider mot det som skulle være en hovedoppgave for den høgre almenskoles arbeid i samsvar med lov og undervisningsplaner: Såvidt mulig å oppdrag våre elever til å tenke selvstendig.

Da det her er tale om undervisning som ikke er instituert ved lov eller reglement, måtte det bli foreldrenes sak å avgjøre for den enkelte elev om han skulle delta i møtene. ~~Vi mener at foreldrenes sak å avgjøre for den enkelte elev om han skulle delta i møtene.~~ Vi mener at foreldrene har berettiget krav på at deres samtykke i tilfelle innhentes på forhånd. Videre nevner vi at stemningen bl. ungdommen ved de høgre skoler er så tilspisset at vi har måttet sette hele vår autoritet inn på å opprettholde arbeidsfred og ro på de steder hvor politiske motsetninger er tørnet sammen. Det skal meget lite til for å sette hele skolens arbeidsfred i alvorlig fare. De nevnte møter vil av en betydelig del av våre elever følges som en sterk utfordring. Og skulle det skje utglidning ved møtene ville skolenes rektorer komme i en ytterst vanskelig stilling. På den annen side vil eventuell fremmed bevokting lett gjøre det uholdbart ~~for oss~~ på opptre ved eller delta i møtene hvis vi for fremtiden skal bevare den autoritet hos elevene og dentillit hos foreldrene som er absolutt nødvendig for enhver skoleleder".

Overlærerne ved Oslo folkeskoler har sendt departementet en skrivelse som gjør gjeldende omrent de samme synspunkter. Overlærerne henviller inntrengende til departementet at de nevnte propaganda møter ikke blir holdt og fremholder at skolens arbeid må foregå på slik måte at foreldrene kan ha full sikkerhet for barnas liv og sikkerhet mens de oppholder seg på skolen.

Oslo skolestyre behandlet denne sak fredag 6. desember og sluttet sig enstemmig til det standpunkt som rektorene og overlærerne hadde tatt.

Som små men karakteristiske eksemplen på folkets reaksjon mot N.S. kan nevnes : I Tønsberg drives byens største herreekvipersingsforretning av en mann hvis 2 sønner har gått inn i N.S. Resultatet : Forretningen har mistet alle sine kunder. Det samme er tilfelle med en av byens største skotøiforretninger hvor innehaveren er N.S. mann. I Holmsbu i Hurum var det forleden arrangert et N.S. møte. Det møtte 7 deltagere, bl.a. bygdens sogneprest. Den neste søndag var det til gudstjeneste i kirken møtt frem bare 3 mennesker som alle var eldre og ikke ~~inntekts~~ orientert om det som hadde foregått. En større gårdbruker også en av de 7 deltagere i N.S. møtet har etterpå mistet sin faste leveranse av poteter og grønnsaker til praktisk talt hele Holmsbu.

Ved Drammens jernstøperi forlangte N.S. at det skulle holdes møte for arbeiderne og funksjonærene med taler av en N.S. agitator. Direktøren nektet å la møtet holde midt i arbeidstiden men gikk tilslutt med på at det skulle holdes trekvarthime før arbeidstidens slutt, og arbeiderne kunne gjøre som de vilde, om de ville delta i møtet eller ikke. Da møtet skulle begynne forlot alle de 500 arbeidere bedriften, bare 3 funksjonærer blev igjen. Da kst. Riisnæs etter sitt foredrag i Drammen besøkte kafeen Harmonien i følge med fylkesføreren Brodahl, som er en mann i 50 års alderen (innehaver av Kongens Fortjenestmedalje i gull) og som optrådte i hirduniform, forlot samtlige gjester kafeen. En av dem som demonstrerte på denne måte ble arrestert etter forlangende av Brodahl (Innehaver av Brodahls Gummivarefabrikk, Drammen).

I Trondheim skal det avsatte bystyre erstattes med et "byråd". Det har vist seg særdeles vanskelig for N.S. å få stablet et byråd på bena. Opprinnelig var det ment at byrådet skulle ha 28 medlemmer. Hittil er det skaffet tilveie 13 medlemmer - etter at både Trondheim og Strinda har vært gjennemträlet.

Fredag den 6. desember kom det til nye demonstrasjoner i Nationalteateret. Foranledningen var også denne gang at noen våget å benytte kongelosjen. Publikum reagerte spontant og ropte : Ut av kongelosjen". Det ene parret som hadde vist seg i kongelosjen trak seg under de voldsomme demonstrasjoner tilbake. Det viste seg at det var plasert en rekke sivile politifolk i teateret og de grep inn og foretok en rekke arrestasjoner. Blandt de arresterte var en rekke elever ved Treiders handelsskole.

Centralstyret for den norske legeforening har vedtatt og har offentliggjort i Legeforeningens Tidsskrift en protest mot avskjedigelsen av samtlige leger ved Medisinaldirektoratet. Centralstyret finner, heter det i protesten, at disse avskjedigelsene ikke er saklig begrunnet og ikke har hjemmel i Reichkommissars forordning av 4. oktober 1940.

Avskjedigelsene har vakt den dypeste misstemning blant Norges leger og har skapt en uhøggleig følelse blant dem av at en nå står rettsløs overfor styremaktene. Legeforeningens tidsskrift er stanset av departementet.

Enkelte statsråder er nå blitt forsynt med særlig beskyttelse. Sivilklædt politi er blitt anbragt på forværelset i departementet.

I håp om å skaffe sig en viss popularitet blandt sine underordnede innbød den kst. statsråd i Sjøfartsdepartementet Irgens, for en tid siden samtlige funksjonærer i departementet og dets underavdelinger til en fest på Bristol. R e g n i n g e n f o r f e s t e n har statsråden sendt Finansdepartementet.

Det er staten som skal betale når de konstituerte skal skaffe seg popularitet.

På Casinokinoen i Oslo ble det forleden foretatt flere arrestasjoner. Foranledningen var en Ufarevy som skildret Italienernes seirrike fremmarsj i Hellas. Dette fremkalte en ubezersket munterhet hos publikum. Under en forestilling ble lyset slått på og tyskerne som var plasert i salen pekte ut dem som hadde ledd.

Søndag den 8. desember d.å. optrådte en del hirdmenn egenrådig i Tryvannskleiva, kjørte inn blandt publikum for å skremme. Resultatet uteblev ikke, mengden lot sig ikke skremme, men gikk til angrep. rev av hordfolkene deres merker og brente dem, etterpå blev horden jaget. Stort politiopbud og mange arrestasjoner.